

**II OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA KULTURA
KSIĄŻKI I INFORMACJI****THE SECOND NATIONAL CONFERENCE: BOOK
& INFORMATION CULTURE****(Łódź, 2 lutego 2024)**

II Ogólnopolska konferencja naukowa „Kultura książki i informacji” odbyła się 2 lutego 2024 r. Została zorganizowana przez Katedrę Informatologii i Bibliologii Uniwersytetu Łódzkiego we współpracy z Sekcją Kultury Książki i Informacji Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej (zwanego dalej PTKS). Komitet naukowy konferencji stanowili: Kierownik/przewodnicząca UŁ Mariola Antczak, członkowie: Aneta Firlej-Buzon, Anita Has-Tokarz, UW Małgorzata Kisilowska-Szurmińska i Małgorzata Kowalska-Chrzanowska.

W wydarzeniu wzięło udział 65 uczestników. Badacze reprezentujący siedem ośrodków naukowych (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Instytut Badań Informacji i Komunikacji, Wydział Filozofii i Nauk Społecznych; Uniwersytet Warszawski Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach; Uniwersytet Jagielloński Instytut Studiów Informacyjnych; Uniwersytet Rzeszowski Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa, Uniwersytet Kaliski oraz Uniwersytet Łódzki Katedra Informatologii i Bibliologii) wygłosili 14 referatów.

Głównym celem konferencji była prezentacja najnowszych wyników badań z zakresu kultury książki i informacji ze szczególnym naciskiem na przestrzeń medialną. Organizatorom zależało również na integracji środowiska oraz na stworzeniu warunków do podjęcia dyskusji nad problematyką poruszaną podczas konferencji. Konferencja miała charakter hybrydowy.

Obrady konferencji zostały podzielone na trzy sesje, po których zgromadzeni w sposób stacjonarny członkowie sekcji Kultura Książki i Informacji PTKS przeszli na zebranie, a pozostali uczestnicy otrzymali możliwość wzięcia udziału w towarzyszących obradom warsztatów. W trakcie

trwania konferencji uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z najnowszą ofertą Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego i zakupu wybranych publikacji.

Uroczyste otwarcie konferencji przypadło Marioli Antczak, która również moderowała pierwszą sesję. W pierwszym wystąpieniu pt. *Kultura informacji wizualnych* Wiesław Babik (UJ) przybliżył słuchaczom zagadnienia z zakresu ekokultury informacji związane ze znaczeniem informacji wizualnej (informacji o wyglądzie człowieka). Następnie głos zabarała Małgorzata Kowalska-Chrzanowska, która przedmiotem rozważań uczyniła kwestie dotyczące nauki obywatelskiej i jej rozumienia oraz propagowania przez bibliotekarzy. W tym celu omówiła wyniki autorskich badań ankietowych, przeprowadzonych wśród pracowników polskich bibliotek i zestawiała je z wnioskami płynącymi z badań przeprowadzonych w bibliotekach europejskich (*Poziom zaangażowania polskich bibliotek w naukę obywatelską*). W kolejnym wystąpieniu Wanda Ciszewska-Pawłowska przedstawiła uczestnikom konferencji wybrane aspekty polskiego rynku książki w formatach cyfrowych, zwracając uwagę na trudności w dostępie do informacji o wynikach finansowych poszczególnych dostawców tego typu produktów, przyczyniające się do niskiego zainteresowania badaczy tym sektorem rynku książki (*Polski rynek książki w formatach cyfrowych – wybrane aspekty*). Grzegorz Gmiterek w referacie *Legimi i Empik GO w mediach społecznościowych. Analiza ilościowa i jakościowa stron fanowskich tych usług* zapoznał uczestników z wynikami ilościowej i jakościowej analizy aktywności Legimi i Empik GO w mediach społecznościowych w latach 2020-2023 (il. 1). W ostatnich dwóch wystąpieniach pierwszej sekcji głos zabarały Mariola Antczak i Monika Wachowicz, prezentując wyniki badań dotyczących administracji serwisów społecznościowych przez bibliotekarzy. Antczak omówiła aspekty ilościowe tych badań (*Administracja serwisów społecznościowych przez bibliotekarzy w świetle badań ilościowych*), natomiast Wachowicz skupiła się na aspektach jakościowych (*Dobre praktyki bibliotekarzy w prowadzeniu serwisów społecznościowych na przykładzie wojewódzkich bibliotek publicznych*).

Po przerwie kawowej rozpoczęła się druga sesja konferencji, moderowana przez Anetę Firlej-Buzon. Jako pierwsza w tej części konferencji wystąpiła Magdalena Przybysz-Stawska, przedstawiając wybrane kierunki badań związków prasy i książki w referacie pt. *Prasa jako źródło informacji o książce. Perspektywa badawcza*. W referacie zatytułowanym *Komunikacja z osobami ze szczególnymi potrzebami w instytucjach kultury – wybrane wskazówki praktyczne* Magdalena Cyrklaff-Gorczyca z UMK w Toruniu zajęła się kwestią skutecznej komunikacji z osobami w szczególnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej. Prelegentka skupiła się w szczególności na praktycznych aspektach komunikacji z osobami z zaburzeniami rozwojowymi oraz osobami z zaburzeniami psychicznymi, podkreślając, że zrozu-

mienie różnorodności oraz empatyczne dostosowanie komunikacji mogą usprawnić proces obsługi osoby ze szczególnymi potrzebami oraz zwiększyć jej zainteresowanie ofertą danej instytucji. Trzecie wystąpienie w sesji popołudniowej pt. *Preferencje pokolenia Z – audiobooki czy książki* wygłosiła Wiktoria Sudoł z Uniwersytetu Rzeszowskiego, analizując preferencje pokolenia Z w zakresie formy przyswajania literatury. Referentka omówiła wyniki badań i analiz rynkowych dotyczących popularności audiobooków wśród pokolenia Z, scharakteryzowała wpływ technologii oraz zmian kulturowych na sposób, w jaki to pokolenie odbiera i przetwarza treści literackie oraz wskazała potencjalne implikacje dla rynku wydawniczego i kultury czytelnicy. W referacie *Wizerunek książki i czytelnictwa w twórczości użytkowników Pixabay* Katarzyna Zielińska z Uniwersytetu Łódzkiego przedstawiła z kolei wyniki badań poświęconych formom estetycznym i stylizacyjnym treści wizualnych związanych z książką i czytelnictwem, tworzonych przez użytkowników serwisu Pixabay. Ostatnie wystąpienie w tej sesji wygłosiła Ewelina Górka z UMCS w Lublinie, przedstawiając wydawnicze dzieje książki *“Ameryko! Ameryko!”* Danuty Mostwin, opublikowanej pierwotnie w fragmentach w 1961 r. przez Instytut Literacki w Paryżu, a współcześnie funkcjonującej w wersji książki zdigitalizowanej na portalu „Kultury” (*„Ameryko! Ameryko!” Danuty Mostwin – obecność książki w przestrzeni medialnej*).

Wznowione po przerwie obiadowej obrady moderowała Magdalena Przybysz-Stawska. Trzecią sekcję rozpoczął Mariusz Jarocki z UMK w Toruniu wystąpieniem pt. *Wsparcie dla dostępności cyfrowej w systemach zarządzania treścią o otwartym kodzie źródłowym – przegląd rozwiązań*, w którym, odnosząc się do obowiązku zapewnienia dostępności cyfrowej na serwisach internetowych i aplikacjach mobilnych, nałożonego w 2019 r. na administratorów i moderatorów witryn internetowych podmiotów sektora publicznego, scharakteryzował otwarte rozwiązania wspierające dostępność cyfrową. W następnym referacie pt. *Człowiek trzech miast. Włodzimierz Pietrzak (1913-1944) w świetle materiałów archiwalnych i bibliotecznych* Małgorzata Bańkowska z Uniwersytetu Kaliskiego przedstawiła wyniki obszernej kwerendy przeprowadzonej w polskich bibliotekach, muzeach i archiwach, która pozwoliła na opracowanie obszernego zespołu dokumentów związanych z osobą krytyka literackiego, pisarza i poety dwudziestolecia międzywojennego Włodzimierza Pietrzaka. Zgromadzony zbiór pozwolił ustalić nowe fakty dotyczące życia twórcy i uzupełnić materiały wspomnieniowe, które dotychczas uznawane były przez biografów Włodzimierza Pietrzaka za główną bazę źródłową. W ostatnim referacie konferencji, zatytułowanym *Inicjatywy archiwizacji Internetu w Europie – przegląd i ocena benchmarkingowa wybranych serwisów WWW* Krzysztof Wieniecki z UMK w Toruniu omówił projekty archiwizacji zasobów internetowych, skupiając się na istocie archiwizowania Webu i stosowanych strategiach groma-

dzenia archiwalnych danych w Internecie. Referent przedstawił również wyniki badań przeprowadzonych w 2023 r., zmierzających do oceny 14 wybranych europejskich archiwów Internetu oraz ukazania ich mocnych i słabych stron zarówno w warstwie treściowej, jak i funkcjonalnej.

Obrady zwińczyło zebranie sekcji Kultura Książki i Informacji PTKS oraz warsztaty pt. *Narzędzia cyfrowe w pracy bibliotekarza-administradora serwisów społecznościowych*, prowadzone przez Monikę Wachowicz.

Konferencja spotkała się z przychylnym odbiorem badaczy oraz została uznana przez grono praktyków za inicjatywę wartą kontynuacji. Świadczą o tym liczne podziękowania i opinie uczestników, którzy zadeklarowali chęć udziału w następnej edycji tego przedsięwzięcia, wysoko ocenili jego stronę organizacyjną oraz jakość i problematykę poszczególnych wystąpień.

Towarzyszące obradom zebranie członków sekcji Kultura Książki i Informacji PTKS dało im możliwość wzajemnego podzielenia się najnowszymi wynikami badań oraz wyznaczenia dalszych kierunków wzajemnej współpracy. Spotkanie było też okazją do kuluarowej dyskusji na temat współczesnych kierunków badań w dyscyplinach nauki o kulturze i religii oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach.

Warto podkreślić, że wygłaszane w trakcie obrad treści miały wpływ na pracę zawodową zaproszonych praktyków, czego dowodem są ich stwierdzenia, np. „wykład na temat preferencji pokolenia Z był inspiracją do zajęć z młodzieżą szkolną”; „[...] Udział w konferencji pozwolił mi na poszerzenie swojej wiedzy z zakresu działalności bibliotecznej i wykorzystanie jej w praktyce (m.in. polityki gromadzenia zbiorów). [...]”.

W związku z życzliwym przyjęciem środowiska naukowego i bibliotekarskiego planowane są kolejne edycje tego wydarzenia.

Grzegorz Czapnik

Katedra Informatologii i Bibliologii Uniwersytet Łódzki

<https://orcid.org/0000-0001-5396-0812>

grzegorz.czapnik@uni.lodz.pl

Monika Wachowicz

Katedra Informatologii i Bibliologii Uniwersytet Łódzki

<https://orcid.org/0000-0002-2846-374X>

monika.wachowicz@uni.lodz.pl

Tekst wpłynął do Redakcji 27 lutego 2024 r.